

Urząd Statystyczny
Katowice

FOLDERY
I MATERIAŁY
OKOLICZNOŚCIOWE

Komunikat

**o sytuacji
społeczno-gospodarczej
województwa
katowickiego
w 1998 r.**

Katowice, luty 1999

Opracowała mgr Jolanta Pasek

Urząd Statystyczny w Katowicach, ul. Owocowa 3, 40-158 Katowice
Nakład 120 egz. Papier offsetowy, 80 g. Format A-4. Oddano do druku: luty 1999 r.
Druk: Wydział Poligrafii Urzędu Statystycznego w Katowicach, ul. Kossutha 7, 40-844 Katowice
Zam. 18/99

Wstęp

Województwo katowickie zajmujące w skali kraju jedynie 2,1% powierzchni koncentrowało w 1998 r. na swym terenie 10,1% ludności, 9,2% podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON (bez osób fizycznych i spółek cywilnych) oraz dawało 14,7% wartości produkcji sprzedanej przemysłu. Jednocześnie województwo było terenem gdzie emitowano najwięcej w kraju zanieczyszczeń pyłowych i gazowych oraz skupiającym 6,5% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych.

Ludność województwa katowickiego według wstępnych szacunków w końcu 1998 r. liczyła około 3898,4 tys. osób tj. około 10,1 tys. mniej niż przed rokiem. Główną przyczyną spadku ludności był malejący przyrost naturalny.

Gospodarka województwa katowickiego charakteryzowała się w 1998 r. wolniejszym tempem wzrostu w stosunku do 1997 r. Niższa była dynamika przychodów ze sprzedaży towarów i usług w sektorze przedsiębiorstw liczonych w cenach bieżących i obniżyła się także (w okresie I - XI) efektywność ekonomiczna badanych podmiotów gospodarczych. Malowało przeciętne zatrudnienie i rosło bezrobocie rejestrowane, co związane było między innymi z procesem restrukturyzacji gospodarki województwa, głównie w zakresie nierentownego górnictwa węgla kamiennego oraz z procesem prywatyzacji gospodarki narodowej.

Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w sektorze przedsiębiorstw w 1998 r. (w cenach bieżących) wzrosły o 7% w stosunku do roku poprzedniego, niemniej wzrost ten był o 11 pkt niższy niż w 1997 r. Dynamicznie rosły przychody w sektorze prywatnym (o 22,2%), podczas gdy w sektorze publicznym odnotowano spadek przychodów (o 6,1%). W największym stopniu wzrosły w ubiegłym roku przychody w transporcie, składowaniu i łączności (o 20,9%), a prawie połowę przychodów (45,5%) sektora przedsiębiorstw osiągnęły podmioty prowadzące działalność produkcyjną.

W przemyśle wartość przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług w roku 1998 wyniosła 54,6 mld zł (prawie 3/4 przychodów ogółem) i była niższa niż w roku poprzednim w cenach stałych o 0,5%. Odnotowano spadek produkcji w górnictwie i kopalnictwie o 10,6% i w zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz i wodę o 7,0%, natomiast wzrost przychodów wystąpił w działalności produkcyjnej o 5,7%.

W 1998 r. zmniejszyła się wielkość produkcji (liczona w jednostkach naturalnych) podstawowego surowca energetycznego jakim jest węgiel kamienny, którego wydobycie zmalało w stosunku do 1997 r. o 16%. Mniej w ub. roku wyprodukowano też m.in. stali surowej o 14,5% i cementu o 3,5%. Wzrosła natomiast produkcja gazu ziemnego o 44,7% i energii elektrycznej o 1,6%. Spośród towarów żywnościowych odnotowano znaczny wzrost produkcji masła o 49,1% jak też mięsa surowego ze zwierząt rzeźnych na co wpłynęła znaczna podaż i niskie ceny skupu żywca wieprzowego.

W budownictwie przychody ze sprzedaży wyrobów i usług wyniosły w 1998 r. 9,3 mld zł, czyli wzrosły o 20,5% w porównaniu do 1997 r., w których dominujący udział miały przychody z robót budowlano-montażowych (ponad 67%), w stosunku do 1997 r. wzrosły one o 26,8%. W 1998 r. oddano do użytku 2844 mieszkania tj. o 6,1% więcej niż przed rokiem, głównie własności prywatnej (95,3% ogółu).

Efektywność ekonomiczna badanych przedsiębiorstw w okresie I - XI ub. roku była gorsza od wyników obserwowanych w analogicznym okresie 1997 r. Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności wyniósł 101,6% poziomu przychodów (okres I - XI 1997 r. odpowiednio 99,5%), co spowodowane było przede wszystkim brakiem rentowności podmiotów gospodarczych w górnictwie i kopalnictwie. Badane przedsiębiorstwa wykazały niższy niż przed rokiem wskaźnik rentowności obrotu brutto - strata w wysokości 1,2% poziomu przychodów, wobec zysku 0,6% w okresie jedenastu miesięcy 1997 r.

Przedsiębiorstwa wykazujące zysk brutto w 1998 r. stanowiły 66,0% liczby ogółu przedsiębiorstw i uzyskały 66,3% ogółu przychodów (w 1997 r. odpowiednio 69,5% i 67,5%). Nieco gorsza niż w 1997 r. była zdolność podmiotów gospodarczych do wywiązywania się ze zobowiązań finansowych. Środki pieniężne oraz papiery wartościowe przeznaczone do obrotu według stanu na koniec listopada stanowiły jedynie 9,9% ogółu zobowiązań krótkoterminowych (w 1997 r. 10,2%).

Przeciętna liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w 1998 r. wynosiła 845,7 tys. osób (380,7 tys. w sektorze publicznym i 465 tys. w sektorze prywatnym) tj. była niższa niż w 1997 r. o 1,5%. W strukturze zatrudnionych na przestrzeni ostatnich lat widoczny jest spadek udziału zatrudnionych w sekcji górnictwo i kopalnictwo oraz wzrost w sekcjach świadczących usługi rynkowe jak: handel i naprawy, hotele i restauracje, obsługa nieruchomości i firm.

Począwszy od października ub. roku nastąpiła zmiana tendencji **bezrobocia rejestrowanego** z malejącej na rosnącą. W końcu grudnia ub. roku w rejonowych urzędach pracy zarejestrowanych było 119,2 tys. bezrobotnych tj. o 15,5 tys. więcej niż w analogicznym okresie 1997 r. Szanse na uzyskanie pracy za pośrednictwem urzędów pracy w końcu 1998 r. były niewielkie i mniejsze niż na początku roku z uwagi na malejącą ilość oferowanych wolnych miejsc pracy (250 osób na 1 ofertę pracy w końcu grudnia, wobec 92 osób na 1 ofertę pracy w styczniu).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie wyższym o 12,8% niż w roku poprzednim. Było ono wyższe w sektorze publicznym niż w sektorze prywatnym. Wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich rodzajach działalności. Najwyższe wynagrodzenie odnotowano w górnictwie i kopalnictwie. Płace w tej sekcji stanowiły 147% przeciętnych wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie netto w sektorze przedsiębiorstw było w ub. roku wyższe o 14,2% od wynagrodzenia osiągniętego w 1997 r. **Wskaźnik realnych wynagrodzeń netto w sektorze przedsiębiorstw** w okresach narastających 1998 r. (dodatni przez wszystkie okresy ub.r.), na koniec roku osiągnął wielkość 2,1%, co świadczy o szybszym tempie wzrostu wynagrodzeń netto niż cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Miniony rok był okresem dalszego obniżenia się **wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych**. Ceny wzrosły na przestrzeni roku o 11,8% wobec 14,9% wzrostu w 1997 r. Najwięcej podrożały usługi - o 17,5%. Żywność była droższa o 7,7%, napoje alkoholowe o 12,7%, a artykuły żywnościowe o 11,5%.

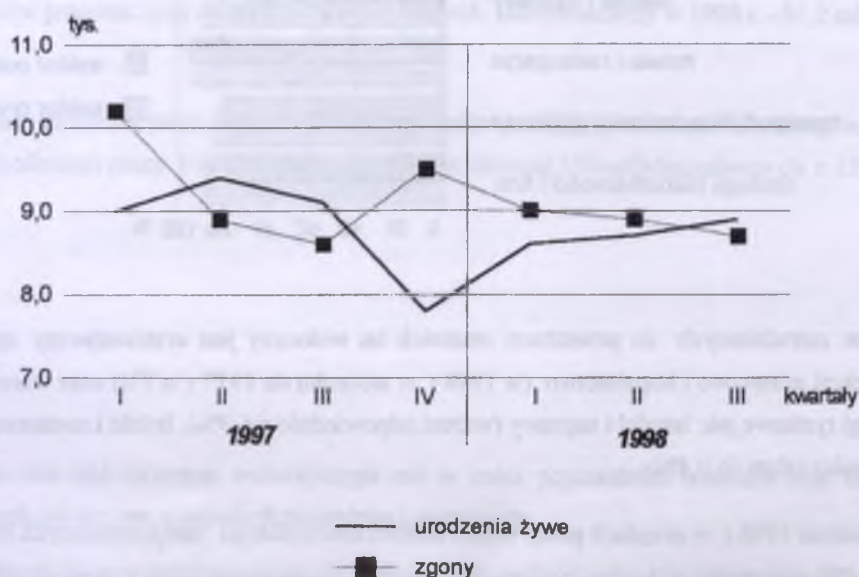
Ludność

W minionym roku w dalszym ciągu obserwowano **spadek liczby ludności** zamieszkującej teren województwa katowickiego, chociaż tempo jego wyraźnie słabło. W końcu września 1998 r. województwo zamieszkiwało 3900,6 tys. osób tj. o 13,7 tys. mniej niż w analogicznym okresie 1997 r. Na koniec 1998 r. szacowano, iż liczba ludności obniży się do poziomu 3898,4 tys. osób. Podobnie jak w latach poprzednich w strukturze ludności dominowały kobiety - według stanu na koniec września ub. roku na 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet.

Bezpośrednią przyczyną malejącej liczby ludności w województwie był utrzymujący się spadek przyrostu naturalnego (w 1996 r. wystąpił ubytek naturalny, kiedy to liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń). Rok 1998 był okresem dalszego pogłębiania się przewagi liczby zgonów nad liczbą urodzeń. W okresie trzech kwartałów 1998 r. ubytek naturalny ludności wyniósł 400 osób, w miastach ubyło ponad 800 osób, na wsiach przybyło ponad 400 osób.

W okresie trzech kwartałów 1998 r. liczba urodzeń i zgonów była zbliżona (urodziło się 26,2 tys. dzieci, a zmarło 26,6 tys. osób). Zarówno urodzeń jak i zgonów było nieco mniej niż w okresie trzech kwartałów 1997 r. (odpowiednio o 4,6% i 3,8%). Zmniejszyła się liczba zgonów niemowląt. W okresie pierwszych trzech kwartałów ub. roku zarejestrowano 308 zgonów dzieci w wieku do 1 roku życia, wobec 350 w analogicznym okresie 1997 r.

Ruch naturalny ludności

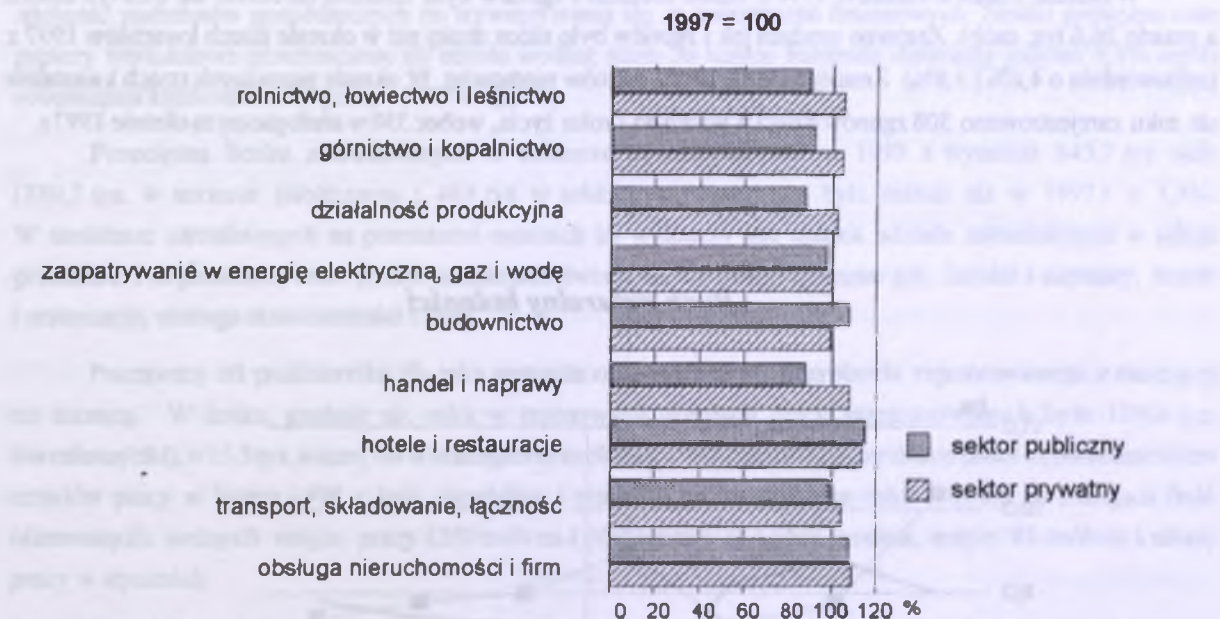
Saldo migracji ludności województwa katowickiego w III kwartale 1998 r. było ujemne i wyniosło 2862. W porównaniu z III kwartałem 1997 r. powiększyło się ono o 45%. Ujemne saldo migracyjne pogłębiło się w analogicznych okresach czasu w gminach miejskich województwa (o 52,0%).

W okresie od stycznia do września 1998 r. zawarto w województwie 15,3 tys. małżeństw, tj. o 1% więcej niż w analogicznym okresie 1997 r.

Rynek pracy

W 1998 r. sytuacja na rynku pracy była wypadkową malejącego zatrudnienia w sektorze publicznym przy jednoczesnym przyroście zatrudnienia w sektorze prywatnym, w efekcie czego **przeciętna wielkość zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw** w 1998 r. wynosiła 845,7 tys. osób (380,7 tys. w sektorze publicznym i 465 tys. w sektorze prywatnym) tj. była niższa niż w 1997 r o 1,5%.

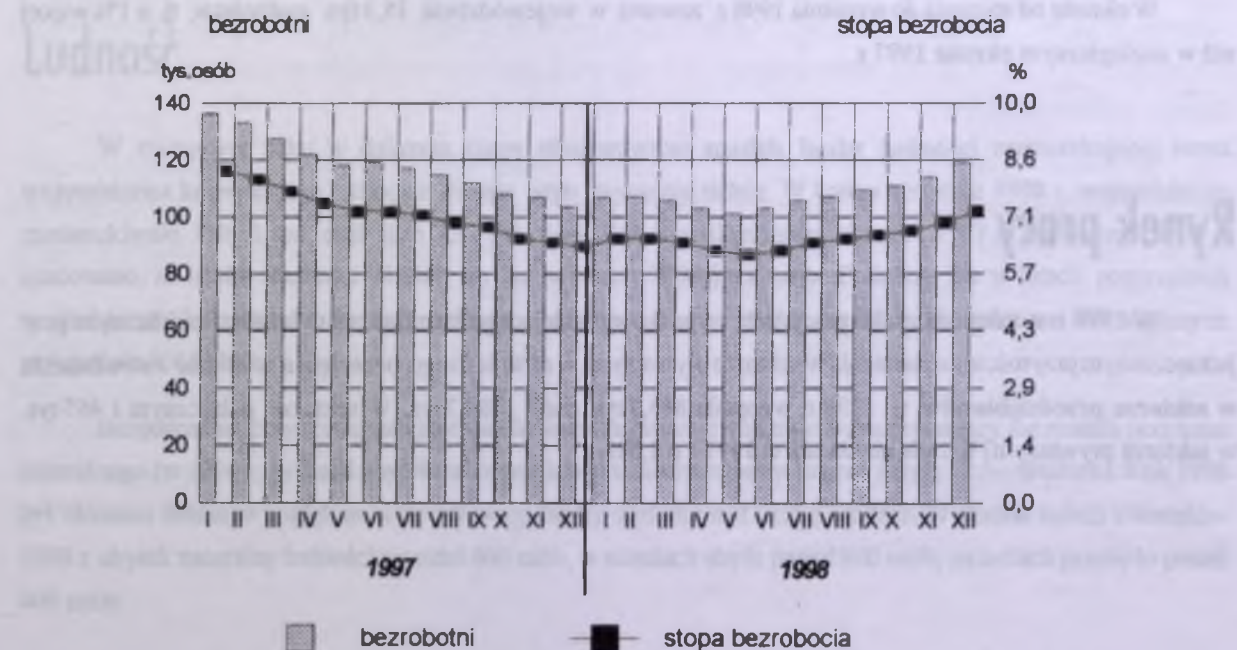
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w 1998 r.

W strukturze zatrudnionych na przestrzeni ostatnich lat widoczny jest systematyczny spadek udziału zatrudnionych w sekcji górnictwo i kopalnictwo (w 1998 r. w stosunku do 1997 r. o 7%) oraz wzrost w sekcjach świadczących usługi rynkowe jak: handel i naprawy (wzrost odpowiednio o 6,9%), hotele i restauracje (o 14,4%), obsługa nieruchomości i firm (o 9,4%).

W końcu grudnia 1998 r. w urzędach pracy województwa katowickiego zarejestrowanych było 119,2 tys. bezrobotnych (15,0% więcej niż w końcu 1997 r.). Od stycznia do września 1998 r. występowała tendencja malejąca liczby bezrobotnych w stosunku do analogicznych miesięcy 1997 r., a od października 1998 r. nastąpiła zmiana tendencji bezrobocia rejestrowanego z malejącej na rosnącą.

Zarejestrowani bezrobotni i stopa bezrobocia (stan w końcu miesiąca)

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w końcu grudnia 1998 r. większość, podobnie jak w latach poprzednich stanowiły kobiety (65,0% ogółu). Struktura zarejestrowanych bezrobotnych pod względem wieku i wykształcenia w 1998 r. w porównaniu z rokiem poprzednim nie uległa dużym zmianom. Bezrobotnymi najczęściej były osoby młode - do 24 roku życia (33,1%). Przeważającą część zarejestrowanych bezrobotnych posiadała wykształcenie zawodowe lub podstawowe (70,7%). Zjawiskiem niekorzystnym jest utrzymujący się ciągle wysoki odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 1 roku, który według stanu na koniec 1998 r. wyniósł 33,1%.

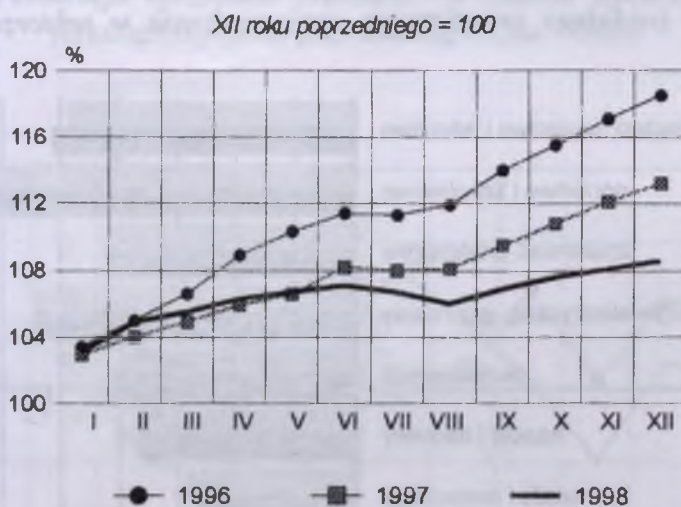
Wydatki z Funduszu Pracy na obsługę bezrobocia - tj. zasiłki, szkolenia, pożyczki i inne formy przeciwdziałania bezrobocia wyniosły w 1998 r. - 217,5 mln zł (o 23,1% mniej niż w 1997 r.). Największe kwoty z ogółu wydatków przeznaczono na zasiłki dla bezrobotnych, które stanowiły w 1998 r. - 85,2 mln zł (39,2% ogółu wydatków).

Szanse na znalezienie pracy za pośrednictwem urzędów pracy były znikome. W końcu grudnia dysponowały one jedynie 476 ofertami pracy. Na jedną ofertę przypadało zatem aż 250 osób bezrobotnych, o 159 więcej niż przed rokiem.

Ceny

Miniony rok był okresem wolniejszego niż w roku poprzednim wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych jak też cen produkcji sprzedanej przemysłu.

Kształtowanie się wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 1998 r. w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 11,8% i był o 3,1 pkt mniejszy niż w 1997 r. W ub. r. podobnie jak w 1997 r. najniższą dynamiką charakteryzowały się ceny żywności (wzrost o 7,7%), a najwyższą - ceny usług (o 17,5%).

Wśród żywności najbardziej podrożały w stosunku do 1997 r. artykuły w grupach "ryby i przetwory" (o 13,7%), a także "używki, przyprawy i pozostałe artykuły żywnościowe" (o 12,6%). W najmniejszym stopniu zdrożały: "cukier, wyroby cukiernicze i miód" oraz "mięso, podroby i przetwory".

W ub. roku dosyć znacznie wzrosły usługi związane z utrzymaniem mieszkania. Szczególnie dynamicznie w stosunku do 1997 r. rosły opłaty za najem mieszkania (wzrost o 24,1%) jak też za centralne ogrzewanie i ciepłą wodę (o 23,6%).

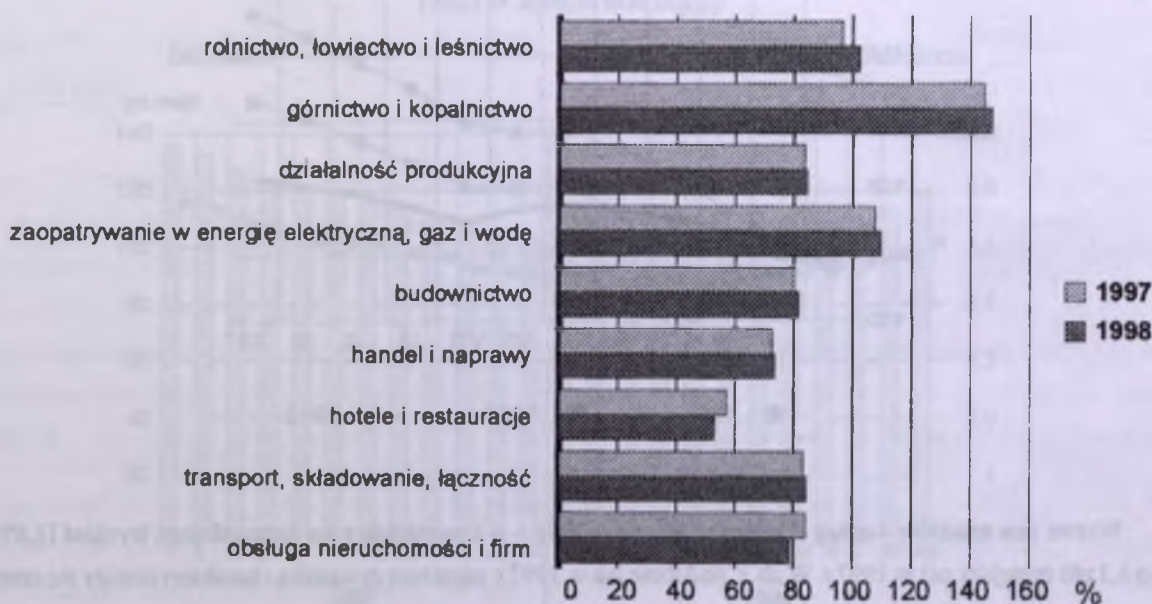
Wzrost cen towarów nieżywnościowych w 1998 r. w stosunku do 1997 r. wyniósł 11,5% (14,0% przed rokiem), natomiast napojów alkoholowych odpowiednio 12,7%.

Ceny produkcji sprzedanej w przemyśle były w 1998 r. (za okres I - XI) o 7% wyższe niż w 1997 r. (odpowiednio w 1997 r. o 10% wyższe). W porównaniu z rokiem 1997 w największym stopniu podrożały w roku ubiegłym ceny produkcji w sekcji zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę (o 14%). Wzrost cen w górnictwie i kopalnictwie wyniósł 3,9% tj. był niższy o 11 pkt w stosunku do okresu I - XI 1997 r. Podobna sytuacja wystąpiła w działalności produkcyjnej - obniżenie dynamiki o 6 pkt.

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw w 1998 r. osiągnęło wartość 1589,21 zł (w kraju 1348,62 zł) i wzrosło w stosunku do roku 1997 o 12,8%. Było ono wyższe w sektorze publicznym niż w sektorze prywatnym aż 63,7%. Wzrost wynagrodzeń w 1998 r. wystąpił we wszystkich rodzajach działalności. Najwyższe przeciętne wynagrodzenie miesięczne odnotowano w 1998 r. w sekcji górnictwo i kopalnictwo (2338,52 zł), natomiast najniższe w sekcji hotele i restauracje (839,95 zł).

Relacje przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sekcjach działalności gospodarczej do średniego przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne nominalne netto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło w 1998 r. 1305,89 zł i było wyższe o 14,2% od wynagrodzenia osiągniętego w 1997 r.

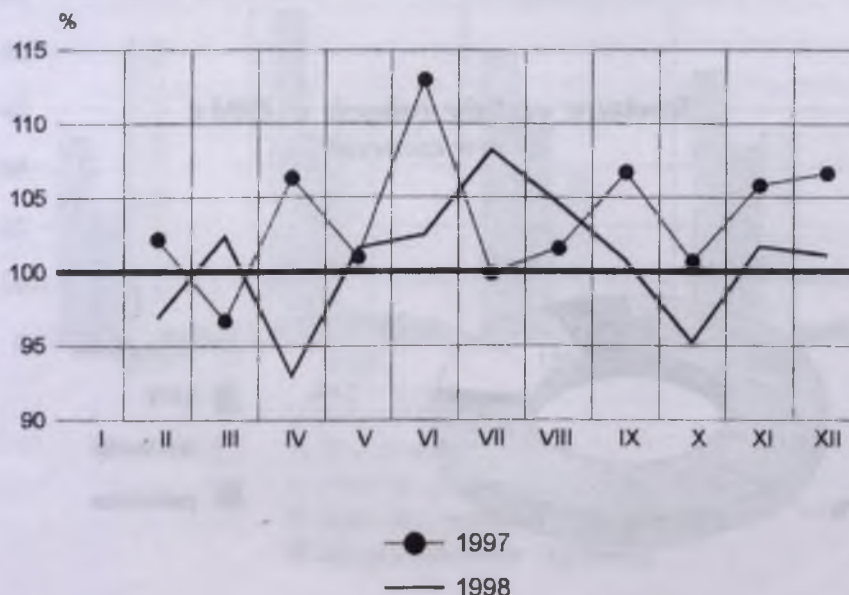
Wskaźnik realnych wynagrodzeń netto w sektorze przedsiębiorstw w okresach narastających w 1998 r. był dodatni, a na koniec 1998 r. osiągnął wielkość 2,1%, co świadczy o wzroście w 1998 r. siły nabywczej przeciętnych wynagrodzeń, niższym jednak niż w roku 1997, kiedy to płaca realna wzrosła o 4,4%.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów w okresie III kwartału 1998 r. wyniosła 878,1 tys. osób i była o 1,7% wyższa niż w analogicznym okresie 1997 r. Emerytury i renty w systemie pracowniczym pobierało w ubiegłym roku o 1,8% osób więcej niż w roku poprzednim, a w systemie rolniczym mniej o 1,9%. **Przeciętna miesięczna emerytura i renta bieżąca netto**, wyniosła w okresie trzeciego kwartału 1998 r. 815,04 zł (w tym rolników indywidualnych 600,97 zł), o 15,7% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury i renty netto do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia netto w sektorze przedsiębiorstw w 1998 r. (3 kwartały) wynosiła 64,7%.

Przemysł, budownictwo, transport

W 1998 r. w **przemysle** wartość przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług wyniosła 54,6 mld zł i była niższa niż w 1997 r. w cenach bazowych stałych o 0,5% (w cenach bieżących wyższa o 3,2%). Odnotowano spadek produkcji (w cenach stałych) w górnictwie i kopalnictwie o 10,6% i w zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz i wodę o 7,0%. Natomiast w działalności produkcyjnej wystąpił wzrost przychodów o 5,7%, w tym najwyższy w przemyśle produkującym pojazdy mechaniczne, przyczepy i naczepy (o 116,9%), gdzie odnotowano również najwyższy wzrost wydajności pracy (o 47,3%).

Produkcja sprzedana przemysłu w cenach stałych
(analogiczny okres poprzedniego roku = 100)

W 1998 r. zmniejszyła się wielkość produkcji podstawowych wyrobów przemysłowych (w jednostkach naturalnych). Produkcja węgla kamiennego zmalała w stosunku do 1997 r. o 16%, stali surowej o 14,5%, cementu o 3,5%, a energii elektrycznej wzrosła nieznacznie o 1,6%. W przemyśle spożywczym niższa była oferta producenta w zakresie wędlin o 16,9%, serów twarogowych o 27,4%, pieczywa o 7,2%. Znaczna podaż i niskie ceny skupu żywca wieprzowego spowodowały wzrost produkcji mięsa surowego ze zwierząt rzeźnych o 45,9%. Odnotowano także w 1998 r. wzrost produkcji masła o 49,1%.

Przychody ze sprzedaży produkcji w budownictwie wynosiły w 1998 r. 9,3 mld zł w cenach bieżących i były wyższe o 20,5% w odniesieniu do przychodów sprzed roku przy czym wzrost odnotowano w sektorze prywatnym (o 22,6%), spadek natomiast w sektorze publicznym (o 5,0%). W strukturze przychodów budownictwa 67% stanowiły przychody z robót budowlano-montażowych, z czego ponad 3/4 ze wznoszenia kompletnych budowli lub ich części, inżynierii lądowej i wodnej.

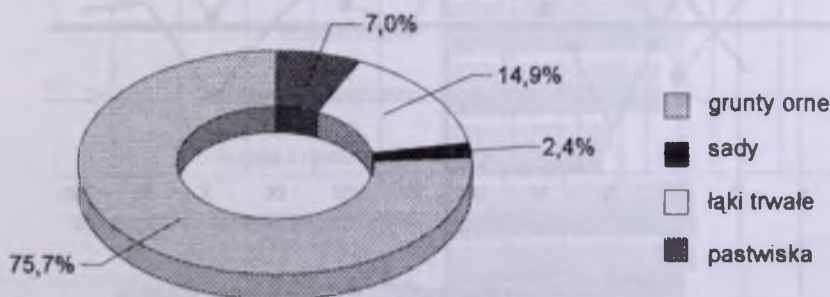
W 1998 r. w województwie katowickim oddano do użytku 2,8 tys. mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 351 tys. m² (wobec 2,7 tys. mieszkań w roku 1997), co stanowiło 3,9% mieszkań przekazanych w kraju. W ogólnej liczbie oddanych do użytku mieszkań w dalszym ciągu obserwowany był niewielki udział lokali spółdzielczych w stosunku do budownictwa indywidualnego (14,3% wobec 78,8%).

Zmniejszyły się przewozy transportem kolejowym w 1998 r. w stosunku do roku poprzedniego o 13,1%, co było efektem zmniejszenia przewozów węgla kamiennego. Przewieziono 109,4 mln ton ładunków (wobec 125,9 mln ton w 1997 r.), z czego prawie 77% stanowił węgiel. Natomiast jednostki transportu samochodowego przewiozły w tym samym czasie 19,0 mln ton ładunków, czyli o 8,7% więcej niż przed rokiem.

Rolnictwo

W 1998 r. powierzchnia użytków rolnych wyniosła 324,9 tys. ha tj. 49% ogólnej powierzchni gruntów. Udział gospodarstw indywidualnych w ogólnej powierzchni użytków zmniejszył się z 77,1% w 1997 r. do 75,2% w 1998 r.

*Struktura użytków rolnych w 1998 r.
(stan w czerwcu)*

W ub. roku uzyskano znacznie lepsze niż w dwóch poprzednich latach wyniki produkcyjne w rolnictwie. Wzrost zbiorów podstawowych ziemiopłodów został osiągnięty przy zasiewach na powierzchni 193,4 tys. ha. Produkcja zbóż w 1998 r. wyniosła 478,4 tys. ton i była o 49,8% wyższa od produkcji w 1997 r. Wzrost produkcji związany był z korzystnymi warunkami agrometeorologicznymi w 1998 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, kiedy to liczne uprawy zostały zniszczone przez lipcowe powodzie (około 11 tys. ha powierzchni zbóż). Zwiększyła się również produkcja ziemniaków. W 1998 r. średni plon wynosił 230 q z ha wobec 165 q z ha w roku poprzednim.

Znaczny wzrost produkcji, a tym samym podaży produktów rolnych spowodował jednak spadek cen podstawowych produktów rolnych. Obniżyły się zwłaszcza ceny zbóż i żywca rzeźnego. W kolejnych okresach malała opłacalność chowu trzody chlewnej i narastały trudności ze zbytem żywca wieprzowego.

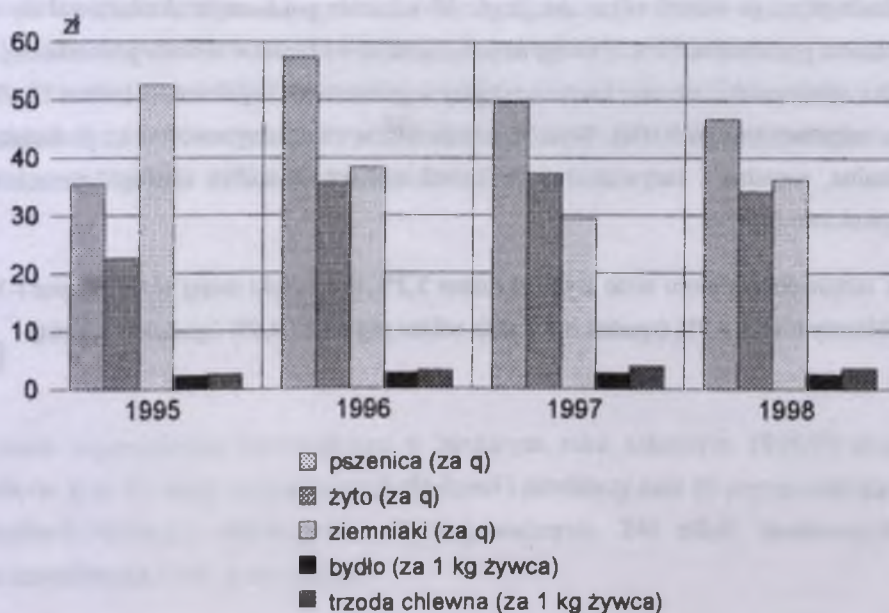
Ze zbiorów 1998 r. skupiono między innymi 56,7 tys. ton zbóż tj. aż o 75,5% więcej niż przed rokiem oraz 147,3 tys. ton buraków cukrowych o 31,8% więcej niż przed rokiem. Mniej natomiast skupiono w ub. roku ziemniaków o 14,9%.

Ceny skupu podstawowych produktów rolnych w 1998 r. były niższe niż w roku poprzednim i wynosiły:

- pszenica konsumpcyjna za 1 q 46,71 zł, (49,70 zł w roku 1997)
- żyto konsumpcyjne za 1 q 34,03 zł, ((37,35 zł)
- żywiec rzeźny za kg 3,31 zł (3,53 zł).

Niższy skup ziemniaków sprawił, że płacono za nie więcej niż w ub. roku - 36,14 zł/q wobec 26,85 zł/q przed rokiem.

Zmiany przeciętnych cen skupu ważniejszych produktów rolnych

Finanse przedsiębiorstw

Badane podmioty gospodarcze w okresie jedenastu miesięcy 1998 r. wykazały niższą niż przed rokiem efektywność ekonomiczną i podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe uległy pogorszeniu. Malał udział przychodów jednostek sektora publicznego, który wyniósł 51,8%, podczas gdy w analogicznym okresie 1997 roku wynosił 56,3%. Przychody uzyskane przez podmioty sektora prywatnego stanowiły 48,2% przychodów ogółem (w okresie I-XI 1997 r. 43,7%).

Wolniejsze tempo wzrostu przychodów niż kosztów ich uzyskania sprawiło, że wskaźnik poziomu kosztów wzrósł z 99,5% za okres I-XI 1997 r. do 101,6% za analogiczny okres 1998 r. O ile w sektorze prywatnym generalnie przychody przewyższały koszty, to w sektorze publicznym miała miejsce sytuacja odwrotna, głównie z powodu wysokich kosztów uzyskania przychodów w górnictwie i kopalnictwie węgla kamiennego.

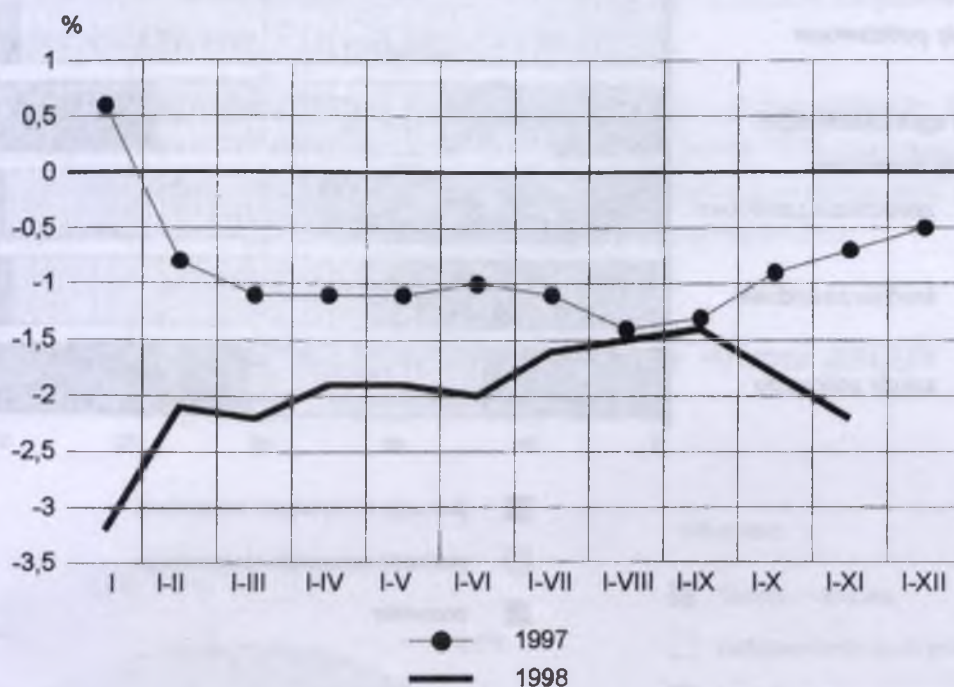
Zmniejszyła się w okresie jedenastu miesięcy ub. r. liczba podmiotów rentownych w ogólnej liczbie podmiotów (według wskaźnika rentowności obrotu netto) z 67,2% w 1997 roku do 65,0% w 1998 r. Dla jednostek sektora prywatnego udział podmiotów rentownych (67,0%) był większy niż dla sektora publicznego (56,2%), a w porównaniu do analogicznego okresu roku 1997 tylko dla sektora prywatnego nastąpił wzrost udziału jednostek rentownych.

W okresie I-XI ub. r. uzyskane przychody były niższe od poniesionych kosztów na ich wytworzenie o 1420,6 mln zł. Odmierna sytuacja miała miejsce przed rokiem, kiedy wystąpiła nadwyżka przychodów nad kosztami w wysokości 355,1 mln zł. Ta niekorzystna sytuacja spowodowała, że w okresie styczeń-listopad ub. r. podmioty gospodarcze poniosły stratę brutto w wysokości 1049,5 mln zł. Dla porównania zysk brutto w analogicznym okresie roku ubiegłego wynosił 434,9 mln zł.

Wskaźnik rentowności obrotu brutto za okres I-XI ub. r. wyniósł minus 1,2% i był o 1,8 pkt niższy w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. W sektorze publicznym ukształtował się na poziomie minus 4,0%, w sektorze prywatnym 1,8%. Z uwagi na poniesioną stratę brutto w wyniku prowadzonej działalności, ujemne wskaźniki rentowności obrotu brutto wystąpiły w górnictwie i kopalnictwie (minus 12,6%) i ochronie zdrowia i opiece socjalnej (minus 3,0%). Wysoką rentownością charakteryzowały się: pozostała działalność usługowa komunalna, socjalna i indywidualna (wskaźnik rentowności 6,0%), obsługa nieruchomości i firm (5,3%) oraz budownictwo (3,9%).

Wskaźnik rentowności obrotu netto wyniósł minus 2,2%, tj. o 1,5 pkt mniej niż w okresie I-XI 1997 roku, w tym: sektor publiczny minus 4,7% (spadek o 2,2 pkt), sektor prywatny 0,6% (spadek o 1,1 pkt).

Wskaźniki rentowności obrotu netto

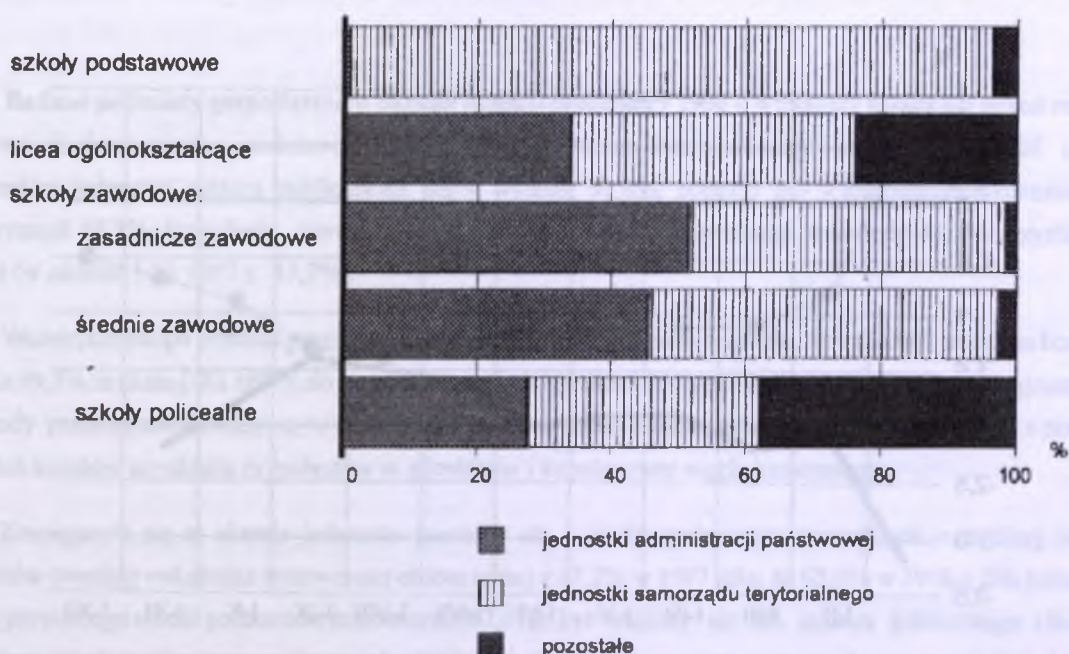
Wyniki finansowe podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji górnictwo i kopalnictwo były znacznie gorsze od wyników jednostek z pozostałych sekcji. Skutkiem czego różnice pomiędzy wskaźnikami rentowności obrotu netto były znaczne tj. dla jednostek z sekcji górnictwo i kopalnictwo omawiany wskaźnik przyjął wartość minus 12,8% przychodów ogółem, natomiast w pozostałych sekcjach 0,2%.

Zadłużenie z tytułu kredytów, pożyczek i innych zobowiązań w badanych podmiotach gospodarczych wyniosło na koniec listopada 1998 r. 40127,5 mln zł, czyli wzrosło w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o ponad jedną czwartą. Ponad 81% zadłużeń stanowiły zobowiązania krótkoterminowe (32591,1 mln zł). W zobowiązaniach długoterminowych w kwocie 7536,4 mln zł, 53,3% stanowiły kredyty bankowe, które w 34,7% były zaciągane przez podmioty sektora prywatnego.

Oświata

Na terenie województwa katowickiego w bieżącym roku szkolnym 1998/99 działa 1157 szkół podstawowych, w tym 37 szkół niepublicznych dla dzieci i młodzieży oraz 10 przysposabiających do zawodu, 158 liceów ogólnokształcących publicznych i 48 niepublicznych, 246 szkół zasadniczych zawodowych, 666 średnich zawodowych i 148 policealnych.

Struktura szkół według organu prowadzącego

W szkołach podstawowych uczy się 442,2 tys. uczniów, w tym 431,3 tys. dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) o 16,9 tys. (3,8%) mniej niż w ubiegłym roku szkolnym. W minionym roku szkoły podstawowe opuściło ponad 64 tys. absolwentów.

W 206 liceach ogólnokształcących naukę pobiera w bieżącym roku szkolnym 76,9 tys. uczniów (dorosłych i młodzieży), a w ubiegłym roku szkolnym licea ukończyło 16,2 tys. absolwentów.

Szkolnictwem zawodowym w bieżącym roku szkolnym w województwie katowickim objętych jest łącznie ponad 204,7 tys. uczniów, w tym 63,7% w szkołach średnich zawodowych, a prawie 9% w szkołach policealnych.

W 1998 r. ukończyło zasadnicze szkoły zawodowe ponad 17,6 tys. absolwentów, natomiast szkoły średnie zawodowe i policealne 31,6 tys. Malejąca z roku na rok liczba uczniów szkół zasadniczych zawodowych (w bieżącym roku szkolnym spadek o 2,5 tys. w porównaniu z rokiem poprzednim) przy jednoczesnym wzroście uczniów szkół średnich wskazuje na wzrost aspiracji edukacyjnych młodzieży.

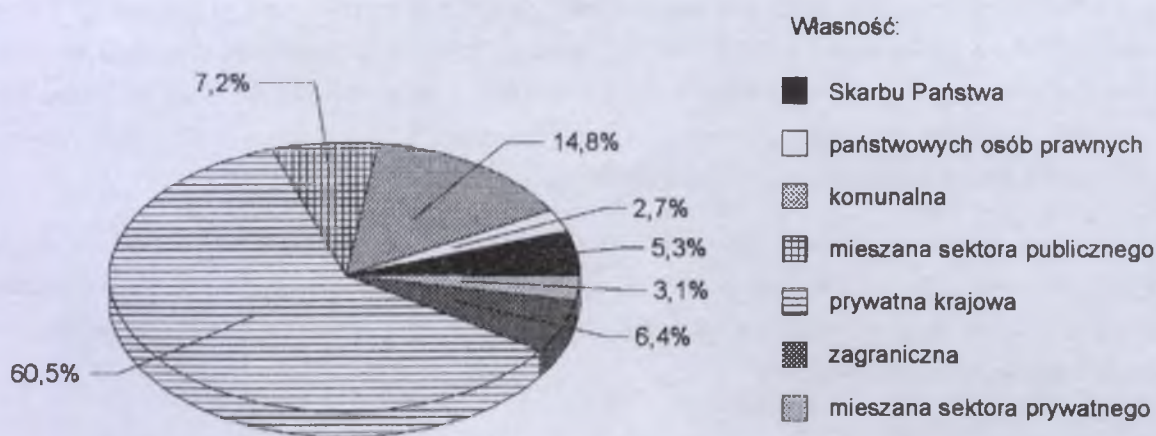
Wychowaniem przedszkolnym objęto w bieżącym roku szkolnym 93,7 tys. dzieci w 1210 placówkach wychowania przedszkolnego.

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 1998 r. w rejestrze podmiotów gospodarki narodowej REGON zarejestrowanych było 272,0 tys. podmiotów, o 8,8% więcej niż w analogicznym okresie 1997 r.

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne stanowiły 90% ogółu zarejestrowanych podmiotów (244,7 tys. jednostek), a 10,0% zbioru osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej - bez spółek cywilnych (27,3 tys.). W strukturze własności osób prawnych i samodzielnych jednostek organizacyjnych przeważała własność prywatna krajowa (60,5%).

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form własności

Spośród ogółu jednostek fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą prawie 44% działało w sekcji handel, naprawy pojazdów i sprzętu AGD. Najwięcej jednostek osób prawnych podejmowało działalność w sekcjach: pozostała działalność usługowa komunalna socjalna i indywidualna oraz obsługa nieruchomości, wynajem, działalność związana z prowadzeniem interesów.

Przekształcenia własnościowe w 1998 r. polegały głównie na komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych (przekształcenia w jednoosobowe spółki Skarbu Państwa) lub prywatyzacji tych przedsiębiorstw. W wyniku przekształceń własnościowych powstało 5 spółek tzw. "pracowniczych", 4 jednoosobowe spółki mienia komunalnego, 11 jednoosobowych spółek Skarbu Państwa.

Stan bezpieczeństwa publicznego

W minionym roku Komenda Wojewódzka Policji stwierdziła 104,0 tys. przestępstw tj. 12,8% więcej niż w 1997 r. Stwierdzanych najczęściej włamań do prywatnych obiektów (co trzecie przestępstwo spośród wszystkich stwierdzonych na terenie województwa) było o 19,5% więcej niż w roku poprzednim, natomiast kradzieży mienia (co szóste spośród wszystkich stwierdzonych) o 21,4% więcej. W 1998 r. obserwowano dynamiczny wzrost przestępstw związanych z łamaniem ustawy o narkomanii i ochroną obrotów gospodarczych odpowiednio o 77% i 151%. Generalnie w 1998 r. wzrosła o 15,6% ilość przestępstw kryminalnych, nieznacznie zmalała o 1,3% ilość przestępstw gospodarczych.

Spośród wszystkich stwierdzonych w 1998 roku przestępstw, co drugie zostało wykryte. Wskaźnik wykrywalności wyniósł 44,3% i był aż o 6,7 pkta procentowego niższy niż w 1997 roku. O ile wykrywalność przestępstw kryminalnych obniżyła się z 47,2% w 1997 r. do 40,3% w 1998 r., gospodarczych wzrosła z 74,9% do 78,2%.

Wzrosło zagrożenie przestępczością mieszkańców województwa. Współczynnik przestępstw na 100 tys. ludności z 2360,6 w 1997 r. wzrósł do 2661,7 w 1998 r. a szczególnie wysoki zanotowano w rejonie Chorzowa - 4000,4. O ile wzrosło zagrożenie przestępstwami kryminalnymi, nieco poprawił się stan bezpieczeństwa na drogach. Współczynnik przestępstw drogowych odpowiednio z 87,2 obniżył się do 76,4. Zdecydowanie wyższy był jednak w rejonie Zawiercia, Gliwic i Chrzanowa i wyniósł: 160,6; 126,2 i 119,3.

Na drogach województwa wydarzyło się w 1998 r. 5970 wypadków tj. o 111 mniej niż w 1997 r. w wyniku których zginęło 488 osób tj. 41 mniej, natomiast 7202 osoby zostały ranne tj. o 145 mniej niż w roku poprzednim. Najczęściej wypadki drogowe miały miejsce w rejonie Gliwic, tam zginęło najwięcej ludzi jak również było rannych w wyniku tych wypadków.

UWZGLĘDNIENIE
WYDZIAŁ KULTURY I SPÓŁNOŚCI
40-115 KATOWICE
Identyfikator 000331582